

DEPARTEMENTETS FORSLAG TIL ENDRING AV FINNMARKSLOVENS § 43

Fornorskningen varte helt frem til 1970. Den innebar at det var ulovlig å snakke samisk. For å eie jord måtte man ha et norsk navn og snakke norsk. Offentlige institusjoner var besatt av nordmenn. Reindriften ble motarbeidet som mente at reinen var en trussel mot naturen. Skjellsord satt løst mot samene og høres enda i hverdagen i Finnmark og Troms. Skolene har helt frem til våre dager ikke hatt samiske fag som pensum, som har bidratt til at folk flest i dag vet lite om samisk kultur og språk. Helt frem til Altautbyggingen ble samene behandlet som ikke-eksisterende. Demonstrasjonene i Alta førte til stor negativ internasjonal oppmerksomhet. Regjeringen startet derfor forhandlinger med samene og opprettet i 1980 flere utvalg for å utrede samenes stilling i landet. Dette arbeidet pågikk i 25 år, og et av tiltakene ble tilblivelsen av Finnmarksloven (2005). Loven er av stor betydning for samene og flere millioner urfolk i verden fordi den setter nye standarder for urfolk.

Finnmarksloven handler om hvem som skal styre over Finnmark. Regjeringen har brukt over 100 år på systematisk å utrydde samisk kultur. Det som har skjedd med Finnmark er at den såkalte statsgrunnen er nå overført forvaltningsorganet Finnmarkseiendommen. Organet består av tre representanter fra Sametinget og tre representanter fra Fylkestinget.

Tanavassdraget har i forbindelse med samenes rettighetsarbeid fått nylig eget lokalt forvaltningsorgan. Dette er befolkningen i Tana og Karasjok svært tilfredse med, men det vil ta mye tid før området folk får reelle innflytelse over lakseforvaltningen i elva og i fjorden.

Sameinget har i sin konsultasjon med departementet motsagt seg svekkelse av Finnmarksloven som nå er under revidering, og ber om sterkere forsikringer fra myndighet om at bl.a. omkostninger med samenes rettighetsavklaringer dekkes i sin helhet av staten. Dette støtter TVR. Foreningen har forstått at Utmarksdomstolen for Finnmark, ankeinstansen til Finnmarkskommisjonen sliter med å få penger til sitt viktige arbeid. Derfor krever foreningen at domstolens arbeid blir finansert etter modell som for alle andre domstolene i dette landet.

Deatnu-Tana, 06.02.2015 Brynly Ballari /s. styrets leder